

Torsdag 1. desember 2005, 1. sektion

DEN LYSENDE STJERNE

AF HENRIETTE BACHER LIND

Linn Ullmann har endnu en gang skrevet en stor roman. Hun suger læseren ind i et kraftfelt af uudgrundelige stemninger og gådefulde sammenhænge.

*Linn Ullmann:
ET VELSIGNET BARN
391 sider, 359 norske kr.
Det norske
Forlaget Oktober*

For tre år siden slyngede Linn Ullmann sig med stor overbevisning op på succesens glitrende tinde med sin roman "Nåde". Nu er hun igen, lykkeligvis for alle fans, aktuel med "Et velsignet barn".

Endnu foreligger hendes nye roman kun på norsk, men snart kan den også købes i dansk oversættelse, idet Lindhardt og Ringhof købte rettighederne allerede inden den norske udgivelse. Man kender vel en stjerne, når man møder hende, og Linn Ullmann er i sandhed lysende.

Fortrængt erindring

Romanens ydre ramme er en rejse fra Oslo til den svenske ø Hammersö, tre voksne døtre på vej til deres døende far, men samtidig rejses der også indad i sindet og tilbage til barndommen. Den konkrete rejse er ubehagelig på grund af vintervejret, og den indre rejse er udmattende, fordi den på trods af idylliske afstikkere har endestation i en fortrængt erindring.

Gennem en lang periode i 1970'erne holder de tre halvsøstre Erika, Laura og Molly sommerferie hos deres far Isak Lövenstad på en fjerntliggende ø i Østersøen. Isaks praktiske kone Rosa, Lauras mor, holder styr på den sammenbragte familie med en blanding af kærlighed og principper, solide måltider og faste vaskedage.

Faderen, som er medicinsk professor med et ustyrligt temperament, er mestendels fraværende. Han opholder sig på sit kontor hele dagen og vil under ingen omstændigheder forstyrres.

Utæmmelig lovløshed

Den gennemførte ro og orden inden dørene modsvares af en utæmmelig lovløshed udenfor, hvor pigerne passer sig selv. Nogle gange er de alene, andre gange inviteres de med i klikken af ferierende teenagebørn, der hænger ud ved iskiosken og på de solvarme klipper.

I modsætning til sine små søskende får Erika lov til at komme ind i klikens inderkreds, hvor den ondsksfulde Marion regerer. Af angst for at blive holdt udenfor skjuler Erika forræderisk sin forelskelse i den ensomme Ragnar, som gruppen ynder at drille på det groveste.

Sideløbende med sommerminderne fortæller henholdsvis Erika og Laura om deres nuværende liv, som i det ubevidste er dybt, dybt præget af den sidste, tragiske sommer, somde tilbringer på øen, og som forklarer, hvorfor de partout skal tilbage, inden det er uigenkaldeligt for sent.

Bergmanske træk

Linn Ullmann suger sin læser ind i et kraftfelt af gådefulde sammenhænge, uudsigelige relationer og modsætningsfyldte personligheder.

Hvad er f.eks. "Isaks smertepunkt", spørger man sig og holder luppen henover siderne? Hvorfor skal Ragnar absolut gentage, at han og Erika ligner hinanden som søskende? Hvad er der med denne elskede far, der er skræmmende og fascinerende som en gud til trods for utallige eskapader og en bekvem "blindhed" over for det, der foregår lige omkring ham?

I flere af de norske anmeldelser hæfter man sig ved romanens bergmanske træk. Som om det er forbudt at bringe en rig arv videre. Muligvis er Linn Ullmann begavet med sin fars sans for en grå himmel, posituren af en tavs kvinde ved et mørkt vindue og sønderlidende familiedramaer, men hun er først og fremmest sig selv.

Med rå ynde og lyrisk skarphed insisterer hun på eksistensens flertydighed og breder tunge begreber som ondskab, skyld og tilgivelse ud i alle deres grumsede nuancer. Hun pendler let og ubesværet mellem barnets og den voksnes erfaringer og binder elegant alle løse ender sammen bag om ryggen på læseren.

Med "Et velsignet barn" cementerer Linn Ullmann endnu en gang sin position. Hun er ubetvivleligt toppen af toppen.

kultur@jp.dk